FINLANDS BATALJONEN 2.0

Tekst & billeder: Poul Christensen

De fleste er jo nok bekendt med, at man i forbindelse med ”Vinterkrigen 1939-1940”, der startede med et sovjet-russisk overfald på Finland d. 30. november 1939, fra dansk side sendte et kontingent på omkring 1.000 soldater til Finland, da Finland var hårdt presset af den store nabo i øst. Selvom de finske soldater bed godt fra sig – ikke ulig det man ser i Ukraine i dag – så måtte Finland d. 12. marts 1940 underskrive en fredsaftale med Sovjet-Rusland, og krigen sluttede dagen efter kl. 11. Det var en dyr fred, Finland måtte afgive store landområder til sejrherren.

Det frivillige danske korps - ”Finlands Bataljonen” - nåede aldrig rigtig at komme i kamp, og enheden mistede kun 1 mand og det under et luftangreb. Bataljonen blev efterfølgende hjemsendt til Danmark, hvor de sidste, med skibet S/S Arcturus, anløb Københavns Frihavn d. 2. juni. Næsten et år efter freden d. 1. marts afholdtes en ceremoni i Tivoli i København, hvor de udsendt blev tildelt finske krigsmedaljer.

Et par pressefotos fra ceremonien i Tivoli. Til venstre er det den finske major Martin Franck (Feltmarskal C. G. Mannerheims udsending), der er ved at sætte den finske krigsmedalje på den dansk officer oberst Valdemar Tretow Loofs bryst, i baggrunden holdende et dokument ses den finske minister Paavo P. Pajula. Til højre igen Tretow Loof TV og forrest kaptajn J.H. Skjoldager.

Her kan det lige nævnes at den senere chef for Frikorps Danmark – von Schalburg – var med som officer i Finlands Bataljonen, og derfor var blandt modtagerne af Finlandskorset, som man ser ham bære på uniformen på Østfronten i tysktjeneste. Videre kan det nævnes, at da Danmark blev angrebet d. 9. april 1940, og nyheden nåede Bataljonen i Finland forlangte von Schalburg, at blive sendt retur til Danmark. Det blev dog afvist, da Danmark allerede havde overgivet sig til tyskerne. Herefter ønskede han at blive sendt til Norge, så han kunne tage kampen op med tyskerne der, det fik han dog ikke tilladelse til.

På fotoet til højre hvor von Schalburg holder en hvervetale i Danmark i 1942, ses han med Finlandskorset placeret lige under han Jernkors af 1 klasse. Bemærk også Dannebrogsskjoldet på hans underarm

Armbindet som dem man kan se flere af deltagerne til ceremonien i Tivoli bærer. Dette armbind er en variant, som mangler den sorte farve i trykket. Det ser ud til, at det er et armbind af netop denne type, som kaptajn J.H. Skjoldager står med på billedet på foregående side. Se den finske krigsmedalje, der bliv tildelt de danske frivillige i Tivoli i den første artikel i blad nr. 1 fra 2025

Disse 2 Finlandskors er begge fremstillet i Finland. Det til venstre hos firmaet Veljekset Sundqvist og det til højre hos firmaet Hopetakomo OY

Kors og armbind blev udleveret til de frivillige under sejladsen hjem fra Finland. De frivillige, der var kommet hjem tidligere, modtog kors produceret i Danmark hos Heimburger, og armbindet kunne de også rekvirere. Miniaturen, som ses ovenfor til venstre, er stemplet FSH925SP7

En af de andre officerer, der i Tivoli blev tildelt den finske krigsmedalje, var Emil Lassen, der var far til den senere så berømte Anders Lassen, der gik i britisk tjeneste og endte som major i SBS – Special Boat Service – hvor han som patruljefører i et raid 9. april 1945 blev dræbt ved Comacchio i Italien.

Barbarossa / Fortsættelseskrigen

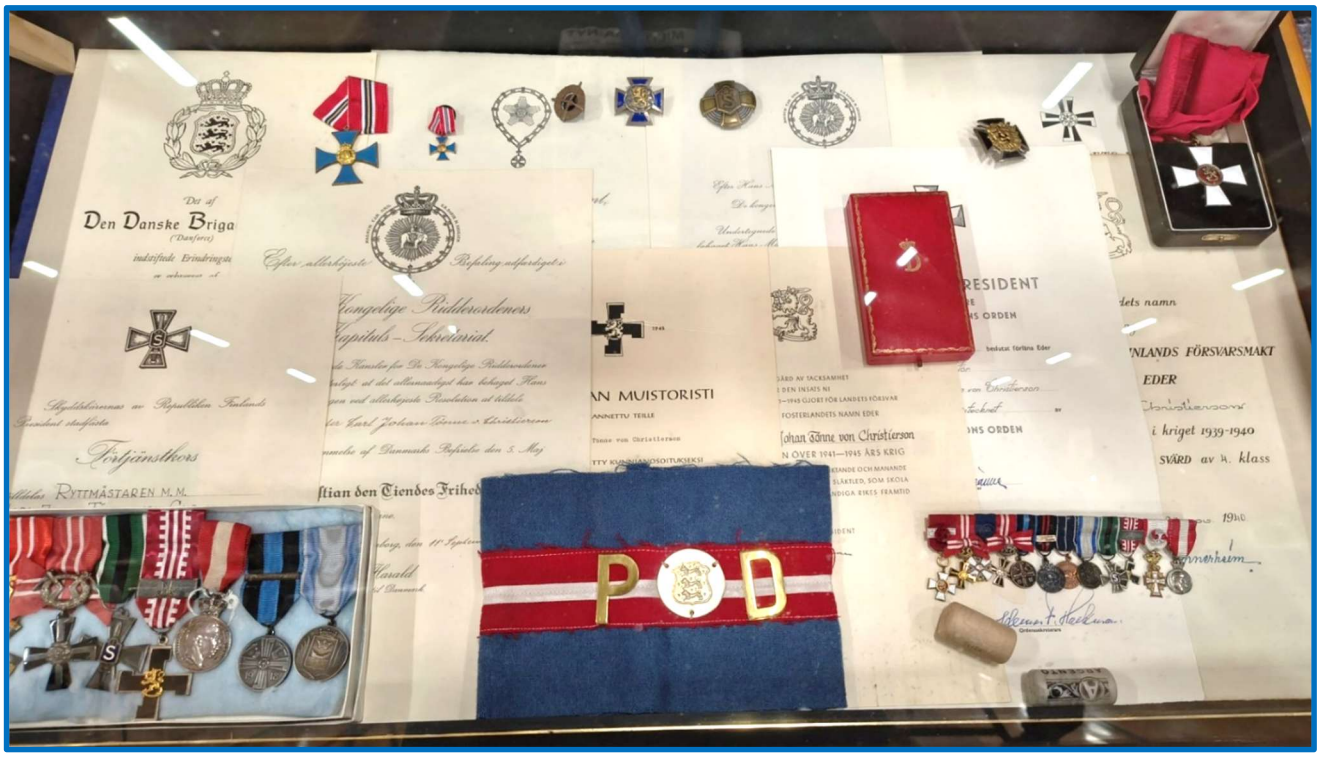
D. 22. juni 1941 indledte tyskerne deres angreb på Sovjetunionen – kendt som ”Operation Barbarossa” – 4.500.000 soldater var med i angrebet. Finland sluttede sig til angrebet, men kun for af vinde det land tilbage, som man havde mistet i forbindelse med freden året før – denne krig kendes som ”Fortsættelseskrigen”.

Det har aldrig slået mig, hvorfor man fra dansk side ikke stillede med et nyt korps af frivillige til at hjælpe Finland i denne krig en ”Finlands Bataljon 2.0” – men hvorfor egentlig ikke? – mere om det senere.

Militariatræffet d. 31. august I Vandel

Til træffet i Vandel i august så jeg hos en af udstillerne et meget velbevaret modstandsarmbind med påsat bogstaverne P og D i messing – armbindet, der blev brugt af Brigadens Politi Detachement – samt en rigtig nydelig miniatureordensspange med finske og danske ordner. Ikke lige mit samleområde, men da jeg spurgte på prisen, var svaret, at delene indgik i en samlet gruppe, som fyldte hele montren og mere til. Det hele stammede fra en finne, som havde været med i Den Finske Frihedskrig i 1918, i Vinterkrigen 1939/40, i Fortsættelseskrigen 1941/1945. Videre havde han været tilknytte Brigaden og modtog medaljen ”Pro Dania” og endte som finsk konsul i Danmark efter krigen, hvor han modtog det danske Ridderkors.

Jeg havde lidt meget om ørene i forbindelse med træffet og kunne ikke lige tage en beslutning, men fik lov til at tage et foto af gruppen, så jeg også havde det som ”huskeseddel”, når træffet overstået, og så måtte man jo bare håbe på, at det ikke blev solgt i mellemtiden. Efter et par dages betænkningstid, kontaktede jeg sælger. Gruppen var ikke blevet solgt og blev efterfølgende erhvervet.

Fotoet jeg tog af gruppen, som den var udstillet på træffet i Vandel

Her det der først fangede min interesse i Vandel: PD-armbindet og ordensspangen

Medaljegruppen kort beskrevet

Gruppen har tilhørt den finske ritmester Carl Johan Tönne von Christierson.

Hans tildelinger nævnes kronologisk efter den dato, der står på tildelingsdokumentet.

Han deltog i borgerkrigen i Finland i 1918, hvor landet vristede sig fri af Rusland og et kommunistisk styre. Her modtog han 2 medaljer:

Mindemedaljen for den finske borgerkrig med spangen: SYD-FINLAND

Helsingfors Mindemedalje

For sin deltagelse i Vinterkrigen modtager han igen 2 medaljer:

Krigsmedaljen (den som også blev givet til de danske frivillige i Finlands Bataljonen)

Frihedskorset med sværd af 4. klasse

For sin videre deltagelse i Fortsættelseskrigen modtog han 3 medaljer:

Frihedskorset med sværd af 3. klasse

Skyddskårens Sølvfortjenstkors

Hovedkvarterets Kors

Fra Danmark modtog han efter 2. Verdenskrig:

Kong Christian den Tiendes Frihedsmedaille – ”Pro Dania 1940-45”

Finlands Hvide Rose Orden - Kommandørkorset

Mindemedajlen for Krigen 1941-1945

Fra Danmark igen modtog han:

Ridderkorset af 1. grad – korset blev leveret tilbage efter hans død

Den Danske Brigadeforenings Erindringstegn – denne bar han dog ikke i spangerne

Finlands Løve Orden – halsorden

Øverst den store spange, der mangler det tilbageleverede danske Ridderkors. Til højre Finlands Løve Order samt andre udmærkelser som Tönne von Christierson blev tildelt

Efter allerhøjeste Befaling udfærdiget i

De Kongelige Ridderordeners Kapituls-Sekretariat.

Undertegnede Kansler for De Kongelige Ridderordener gør herved vitterligt: at det allernaadigst har behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution at tildele

Kr. Rikmester Carl Johan Tönne v. Christiersson

den til Ihukommelse af Danmarks Befrielse den 5. Maj 1945 indstiftede

Kong Christian den Tiendes Frihedsmedaille

fra den 5. Maj 1946 at regne.

København, Amalienborg, den 11. September 1947.

Harald

Prins til Danmark.

Nu skal bladet ikke fyldes med alle dokumenter, med denne er rigtig fin og har fulgt med Kong Christian den Tiendes Frihedsmedaille – "Pro Dania 1940-45"

Historien bag medaljegruppen
Som samler så er effekterne selvfølgelig vigtige, men som årene er gået, så fylder historien bag effekterne mere og mere for mig. Så jeg tænkte, at med sådan en mængde udmærkelser og med et så specielt navn, så må det i dag være muligt af finde noget på internettet. Det var dog ikke det store i første omgang, men så faldt jeg over en artikel af Jan Ahtola Nielsen, som belyser en part af vores historie, som jeg ikke havde stiftet bekendtskab med tidligere, og som Tönne von Christierson var en del af, og der fik betydning for rigtig mange danskere under 2. Verdenskrig.

Finlands Bataljonen 2.0
Historien tager sin begyndelse med det tyske besatte Danmark, hvor tyskerne har planer om at angribe Sovjetunionen med Finland som følgesvend. Som følge heraf angrebet stiller tyskerne en række krav til den danske regering, som man vælger at efterkomme. Specielt et af kravene – arrestation af de danske kommunister – hvor det danske politi viste sig at være ret effektive. Et andet spørgsmål, der rejste sig var, om danskere skulle kunne melde sig til tyske militærtjeneste – eller måske bedre at man oprettede en nye Dansk Finlands Bataljon – det ville give plusser i karakterbogen hos tyskerne, og så kunne man også holde det som et skandinavisk anliggende.

På grund af synlige militære forberedelser i Finland, begynder flere danskere at henvendes sig til det finske gesandtskab i København med ønske om at indtræde i den finske hær. Den finske gesandt i København Pajula (ham der var med som minister i Tivoli) kontaktede udenrigsministeriet i Helsingfors desangående d. 20. juni og svaret han fik tilbage var, at man ”ikke anså det for nødvendigt” at modtage frivillige. Nok set ud fra, at med den mest moderne og yderst effektive hær i Europa (Tysklands) på sidelinjen, så skulle en omgang lynkrig hurtigt knække halsen på Stalins tropper.

Den 22. juni angriber Tyskland Sovjetunionen og d. 25. juni følger Finland trop. Dette satte gang i en fornyet tilstrømning af danskere, der ønskede at melde sig som frivillige til Finlands kamp mod kommunismen og Sovjetunionen, dog var afvisningen fra det finske gesandtskab stadig den samme.

På samme tid modtog de tyske myndighed i Danmark også henvendelser fra danskere, der ønskede at finde ud af, hvordan de kunne komme til at hjælpe Finland og kæmpe i finske enheder, da de ikke ønskede at gå i tyske tjeneste, da Tyskland jo var besættelsesmagten. På dette tidspunkt hvervede de danske nazister allerede uofficielt til den tyske enhed Waffen-SS regiment Nordland. I denne gruppe var der nogle danske officerer, der henvendte sig til den tyske gesandt i Danmark – Renthe-Fink – og bad om hans billigelse af oprettelse af et nyt dansk Finlandskorps. Renthe-Fink greb idéen og foreslår opad i systemet, at man skal godkende oprettelsen af en dansk oprettet enhed til indsats i Finland, hvor man samtidig stadig kunne hverve til Waffen-SS parallelt – han regnede nemlig med, at en indsats i Finland ville tiltrække mange danskere, fremfor tilbuddet om tjeneste hos besættelsesmagten i Waffen-SS.

I det danske Krigsministerie – ja, det hed forsvarsministeriet dengang – mente man, at den tyske hær ville stå i Moskva i løbet af ganske kort tid, og da finnerne ikke ville modtage frivillige, så måtte de danskere der ønskede at kæmpe, gøre dette via regiment Nordland.

I foreningen af danske Finlandsfrivillige – stiftet i 1940 af tidligere medlemmer af Dansk Finlands Bataljon – fik man også mange henvendelser fra tidligere frivillige, der var klar igen, og flere af dem afventede at blive indkaldt af deres gamle enheder til fornyet indsats i Finland. Man begyndte i foreningen at undersøge hvordan en indsats kunne planlægges. Mange danskere nærede også et ønske om at kunne genrejse Danmarks krigerånd og våbenære, der havde fået nogle ordentlige skrammer d. 9. april 1940. Men man var splittet i foreningen, flere mente, at som tingene stod med Danmark besat, så gav det ingen mening at sende unge mennesker i krig i Finland, som man ikke mente man skyldte noget.

Gunnar Larsen kommer på banen
Gunnar Larsen var dette tidspunkt minister for offentlige arbejder i Staunings regering. Han var hovedaktionær i F.L. Smidth og Co, hvor han stoppede som bestyrelsesformand og administrerende direktør den dag, han blev minister. Så man kan med sikkerhed sige, at han var vel funderet. Han havde et kæmpe netværk i Danmark og udlandet - specielt i Tyskland og Finland, hvor han også havde et godt

forhold til herboende finner. Han havde også et godt samarbejde med besættelsesmagten – nogen vil sige lidt for godt, som man også siger om Erik Scavenius.

Her ses Gunnar Larsen til et arrangement i Dansk-tysk forening flankeret på sin venstre side Erik Scavenius og på sin højre side den tyske general Erich Lüdke. Foto: Frihedsmuseet

Nok det bedst kendte foto af Gunnar Larsen, hvor spaden knækker ved det første spadestik til Rødby-Femern ruten. Foto: Frihedsmuseet

Gunnar Larsen stillede sig fra starten som en fortaler for etableringen af et nyt finlandskorps. Allerede d. 22. juni foreslog han udenrigsminister Erik Scavenius, at man skulle lade privatpersoner stå i spidsen for en uofficiel hvervning af Finlandsfrivillige, som under hvervningen til det første finlandskorps, hvor pengestærke folk, som grosserer P.M. Daell og ingeniør Erling Foss, havde stået for det i samarbejde med oberst Ivan Carstensen. Stenen i skoen var jo bare, at finnerne ikke ønskede at modtage frivillige. Så Larsen foreslog Scavenius, at man skulle tage en snak med den finske gesandt i Danmark Pajula. Man håbede, at man kunne få finnerne til officielt at melde klart ud, at man ikke ønskede private danskere til at melde sig som frivillige. Derved kunne man måske opnå, at tyskerne ikke var så heldige med hvervningen, og når man så fra dansk side kunne melde ud, at nu ville man oprette en ny Finlands Bataljon, så ville de frivillige strømme til. Men ville Finland være interesseret i at modtage en ny Finlands Bataljon fra Danmark – det var jo stadig et åbent spørgsmål, som Gunnar Larsen måtte få afklaret.

Samme eftermiddag besøgte Gunnar Larsen det finske gesandtskab. Her forklarede han Pajula, at de danske nazister og Waffen-SS var godt i gang med at hverve frivillige til regiment Nordland, hvor de i en storstilet kampagne fremhævede, at ved at melde sig også ville kæmpe for Finlands sag. Pajula kunne god se problemet men fastholdt, at man fra finsk side ikke var interesseret i at modtage frivillige. Larsen spurgte nu Pajula, hvordan man ville stille sig, hvis man fra dansk side stille med en fuld organiseret kampklar enhed. Hertil svarede Pajula, at så ville det nok være en anden sag, men det måtte han have afklaret på hjemmefronten. Pajula ville dog ikke officielt melde ud, at man ikke ville modtage frivillige, men foreslog at en af privatpersonerne bag den første Finlands Bataljon, kunne henvende sig til ham, og så kunne erklæringen komme ud til offentligheden via af vedkommende – man må sige, at det er en diplomatisk problemhåndtering af bedste skuffe.

D. 26. juni nåede den finske indtræden i storkrigen mod Sovjetunionen de danske medier, der straks tog fat i P.M. Daell for at høre, hvor han stillede sig med hensyn til oprettelse af en ny Finlands Bataljon, hvortil Dahl svarede at situationen her var en anden, da Finland ikke ønskede at modtage frivillige. Den udmelding greb de danske nazister, og i deres avis ”Fædrelandet” kunne man d. 27. juni læse, at ”den eneste vej man kan komme til at hjælpe Finland og kæmpe mod Sovjetunionen, er altså gennem hvervning til Waffen-SS regiment Nordland”. Avisen skriver videre, at man fra ”autoriseret finsk side”, så man i Finland med stor sympati på den omstændighed, at danske også under de forandrede forhold ville deltage i den kamp, der tillige var Finlands. Hovedparten af de tidligere officerer fra den første Finlands

Bataljon forbeholdt sig dog afventende, da de håbede, at der igen ville blive dannet en ny Finlands Bataljon.

Gunnar Larsen forventede et positivt svar fra det finske gesandtskab, og samme dag tog han kontakt til kaptajn J.H. Skjoldager, der havde været næstkommanderende i den første Finlands Bataljon. Larsen ville forhøre sig, om Skjoldager ville stå i spidsen for et nyt kontingent frivillige soldater, der skulle uddannes og udrustes i Danmark inden indsatsen i Finland. Skjoldager var et godt valg. Han havde opnået rang af oberstløjtnant i den finske hær, og han havde ry for at være en "særdeles kyndig og handlekraftig officer og en meget selvstændigt tænkende fører og chef". Skjoldager accepterede under forudsætning af at Kongen og den samlede regering stod bag. Han bemærkede dog, at man måtte tilbyde de frivillige de samme lønforhold, som man gjorde i Waffen-SS, så det ikke ville blive et konkurrenceelement. Larsen forklarede, at de økonomiske forhold skulle han personligt tage sig af, men med hensyn til Kongen og regeringen, så ville dette blive afklaret senere. Skjoldager var indforstået og tog straks kontakt til Krigsministeriet for at få oprettet en træningslejr og få midler til åbning af et hvervekontor, der kunne tage "kampen" op mod hvervningen til Waffen-SS.

Kaptajn J.H. Skjoldager. Han er også med på billederne fra Tivoli. Foto: Det Kongelige Bibliotek

Dagen derpå kontaktede Gunnar Larsen det finske gesandtskab om der var nyt i sagen, og det var der. Den finske militærledelse havde faktisk åbnet op for modtagelsen af udenlandske frivillige, men det havde mest været med henblik på svenskere, og danskere havde man vist lidt glemt, for Danmark var jo besat af Tyskland. Finnerne ville dog ikke stå for transporten fra Danmark til Finland, og aflønningen ville være som finske soldater af reserven af samme rang. De frivillige ville også indgå i finske enheder og ikke som samlede enheder – måske på grund af dårlige erfaringer ved dette under Vinterkrigen. Og skal man lige trække en tråd til Ukraine i dag, så har Putin heller ikke haft det store udbytte af sine Nordkoreanske hjælpeenheder. Efter mødet noterede Gunnar Larsen i sin dagbog, at der ikke var taget stilling til et samlet organiseret dansk frivilligkorps – "Hvilket selvfølgelig er en mangel".

Larsen og Skjoldager havde under deres samtale diskuteret, hvordan en ny Finlands Bataljon kunne etableres. Den bedste løsning ville være at samle de frivillige i en lejr på dansk grund, hvor de ville blive uddannet, udrustet og trænet til en kampklar enhed, der så efterfølgende kunne udskibes til Finland. Skjoldager skulle udarbejde et udkast til den nødvendige organisation samt lavet et overslag over, hvad det ville koste at holde en sådan enhed kørende i 3 måneder. Igen regner man med at Sovjetunionen ville være løbet over ende indenfor en sådan tidsramme.

Da der havde været internt bøvl i regeringen vedrørende formuleringen af ordlyden af sympati-erklæringen vedrørende den tysk-sovjetiske krig, valgte Gunnar Larsen kun at forelægge sagens udvikling for Statsminister Stauning og Forsvarsminister Søren Brorsen. Larsen fik begges tilsagn om at fortsætte arbejdet. Brorsens forsvarsministerium var også indstillet på at se positivt på, at danske officerer meldte sig til det nye Finlandskorps. Skjoldagers henvendelser til ministeriet blev der også set med velvilje på. Han blev udnævnt til Bataljonschef 5 måneder senere og i begyndelsen af 1942 forfremmet til oberstløjtnant, så hans bestræbelser på at få oprettet et nyt Finlandskorps har ikke skadet han karriere.

Larsen og Skjoldager gik nu i gang med at kontakte privatpersoner og foreninger, der havde støttet oprettelsen af den første Finlands Bataljon – og her begyndte de at møde problemer.

Skjoldager kontaktede Foreningen af danske Frilandsfrivillige, og der blev afholdt et ekstraordinært medlemsmøde. Men medlemsskaren var splittet og det helt op i bestyrelsen. For ikke at splitte bestyrelsen, valgte man at udsætte en stillingtagen, til der var nyt i sagen. Gunnar Larsen gik til grosserer P.M. Daell, der havde været drivkraften i Kommitéen for danske Frivillige i Finland, og personligt havde han givet meget økonomisk støtte til udsendelsen af de danske frivillige under Vinterkrigen. Men denne gang var sagen en anden. Et var, at han havde haft et vanskeligt forhold til chefen for enheden oberst Tretow-Loof. Noget andet var, at hvis man sendt danske soldater til Finland, så ville de komme til at kæmpe side om side med soldater fra besættelsesmagten – og det var en svær pille at sluge. Så med mindre at Daell fik en direkte opfordring fra regeringen, så ville han ikke være med. Gunnar Larsen henvendte sig efterfølgende til generalløjtnant Erik With, der var formand for Det frie Nord, en forening, der også havde givet betydelig støttet til udsendelsen af de frivillige under Vinterkrigen. Den populære generalløjtnants engagement havde haft stor betydning under hvervning af frivillige til den første Finlands Bataljon. Men her var sagen også en anden, og støtten blev afvist af samme grund som hos Daell, og ydermere så mente han ikke, at Finland manglede soldater.

Selvom Larsen og Skjoldager mødte modstand, var de stadig opsatte på at fortsætte arbejdet. Om aftenen d. 28. juni blev de enige om at danne en komité med en passende pengestærk formand i spidsen, og videre blev de også enige om, at gå til pressen med deres foretagende. Næste dag kunne man i Fædrelandet læse om oprettelsen af Frikorps Danmark, og i en notits kunne man også læse at også et dansk frikorps til Finland var under dannelse. En afgørende hindring for det finske frikorps var dog, at et finsk ønske om et sådant korps ikke var officielt bekræftet. Derfor var Skjoldager løbende i kontakt med det finske gesandtskab, og navnlig en havde han flere samtaler med den finske hærs repræsentant ved gesandtskabet – Tönne von Christierson – ham som hele medaljegruppen stammer fra. Larsen og Skjoldager havde brug for et klart signal fra finnerne om, at de igen som i 1939 ønskede at modtage enhed fra Danmark, så derfor tog han også kontakt til den finske major Martin Franck (med på det første foto fra Tivoli), der havde været chef for den finske stab ved Dansk Finlands Bataljon - men signalet udeblev.

D. 30. juni var Skjoldager klar med komitéens sammensætning, korpsets organisation samt et overslag over økonomien. Komitéen skulle bestå af en formand og 3 medlemmer, der stod for kontakten til offentligheden – propaganda, rejsning af midler og lokaler osv. Med hensyn til korpset så skulle den gamle Finlands Bataljon udgøre stammen i det nye korps. Skjoldager regnede med en styrke på omkring 1.200 mand – heraf ca. 200 befalingsmænd (meget lig den størrelse Frikorps Danmark fik). Forslaget blev overbragt til Krigsministeriet til orientering, og her noterede kontorchefen sig allerede nogle navne på linjeofficerer, man kunne tænke sig i korpset – så interessen for korpset var tydelig i ministeriet. Med hensyn til økonomien så gik Skjoldager ud fra at lønnen til officererne ville blive betalt af den danske stat. Lønnen til mandskabet ville være 100 kroner pr. måned med individuelle tillæg. Den ville blive dækket af private midler og udbetalt i Danmark. Korpset skulle trænes og udrustes i Danmark, og når enheden var kampklar, skulle den sendes kompagnivis med jernbane til Stockholm og herfra sejles til Finland. Samlet pris for pakken næsten 1.000.000 datidskroner, og man regnede igen med en tidsramme på 3 måneder – så ville den sovjetiske bjørn være rundbarberet.

Samme dag var der ministermøde, hvor Scavenius viderebragte en note fra det tyske gesandtskab vedrørende hvervningen til regiment Nordland og Frikorps Danmark, hvor tyskerne ønskede at den danske regering skulle stille sig velvilligt overfor danske officerer, der ønskede at melde sig som frivillige til disse enheder – et ønske der straks blev imødekommet. Gunnar Larsen fremlagde efterfølgende, hvor langt man var kommet med oprettelsen af et nyt Finlandskorps. Der var enighed om at dette kunne være et godt modtræk til den tyske hvervning. Man regnede ikke med, at der ville være stor tilstrømning af frivillige til de tyske enheder, hvis der var et fælles nordisk alternativ, og man regnede heller ikke med at tyskerne ville føle sig trådt over tæerne, da den fællesfjende var Sovjetunionen.

Ministeriets radikale medlem, undervisningsminister Jørgen Jørgensen, var stærkt betænkelig ved at uddannelsen af korpset skulle foregå i Danmark, som Skjoldager havde planlagt, da det ville

kompromittere Danmarks stilling som ikke-krigsførende i de Allieredes øjne. Andre modargumenter kom på bordet, blandt andet at finnerne jo stadig ikke selv bedt om hjælp. Efter en lang diskussion kunne regeringen kun blive enige om at udskyde beslutningen til næste dag, og en slukøret Gunnar Larsen forlod ministermødet.

Dagen efter d. 1. juli fortsatte diskussionen. Stauning kunne fortælle at regeringens Nimandsudvalg, der håndterede samarbejdet med besættelsesmagten, var stærkt bekymret over regeringens støtte til oprettelse af et frikorps til Finland. Videre var der rygter om, at del af officerskorpset også var imod oprettelsen. Man var jo også bekendt med, at Finland kun ønskede at vinde det tabte land fra Vinterkrigen tilbage, og det forventede man ville være overstået inden et dansk frikorps kunne være kampklar, og der blev selvfølge også skelet til at grosserer Daell og Det frie Nord ikke ville have noget med sagen at gøre. Da man ikke havde hørt mere fra det finske gesandtskab, om en ændret holdning til sagen, blev det til slut besluttet, at "regeringen på nuværende tidspunkt ikke blander sig i spørgsmålet" – det betød, at Gunnar Larsen ikke måtte binde sig mere i frivilligspørgsmålet, og straks efter mødet meddelte han Skjoldager, "at der ikke måtte arbejdes videre på sagen". Dermed var planen for en Finlands Brigade 2.0 skrinlagt.

Skulle Frikorps Danmark så indsættes i Finland?

Det finske gesandtskab i København blev underrettet om regeringens beslutning den samme dag. Fra finsk side kunne man fortælle, at de danske frivillige, der ankom i Finland, ville blive placeret i finske enheder. Om muligt ville man oprette danske delinger, som man gjorde med de svenske frivillige, men der kom dog et betydeligt større antal frivillige svenskere til Finland. I Jan Ahtola Nielsens artikel kan man blandet andet læse, at de finske myndigheder gjorde hvervningen mere fleksibel, men de frivillige danskere skulle dog selv betale for rejsen til Finland – meldte man sig derimod til Waffen-SS, så betalte Tyskland for rejsen helt til fronten. I artiklen nævnes Tönne von Christierson ofte i diplomatiske samtaler om forhold vedrørende om Frikorps Danmark måske kunne sendes til Finland, og her kommer man også ind på en problematik med, at danskere får lov til at rejse til Finland via Sverige – men så tager chancen og melder sig i Allieret tjeneste i Sverige. Endelig vælger det finske forsvarsministerium ikke at fremføre et ønske om at få Frikrops Danmark til Finland, da man har erfaret, at den danske regering følte sig presset til at tillade korpsets oprettelse og ikke havde gjort det af lyst.

Den finske udenrigsminister Carl Enckell mente, at Tönne von Christiersons virker i Danmark i frivilligspørgsmålet fremadrettet skulle være: 1 - at vække interesse i private danske kredse, for at støtte frivillige danskere ved at betale deres rejseudgifter. 2 – stå for at modtage og videresende tilmeldinger til tjeneste i Finlands hær. Mannerheim tilsluttede sig Enckells holdning og herved blev den tidligere linje i frivilligspørgsmålet fastholdt.

Det skal nævnes, at i alt deltog 163 danske frivillige i Fortsættelseskrigen, og 11 af dem mistede livet.

Sammenholdt med dem, der meldte sig under de tyske faner. Her regner man med, at omkring 6.000 danskere meldte sig, og at omkring 2.000 mistede livet – altså et betydeligt højere tabstal i %.

Var der blevet oprettet en ny Finlands Bataljon i 1941, så havde en stor del af de 6.000, der gik i tyske tjeneste, nok ladet sig hverve som frivillig til tjeneste i Finland. Så havde tabstallene nok ikke været så store, da tyskerne normalt ikke skånede deres udenlandske frivillige, og de overlevende var heller ikke blevet dømt og straffet, når de kom retur til Danmark.

Sløjfe

Carl Johan Tönnes von Christierson blev boende i Danmark og fungerede i flere år som finsk konsul i Danmark. Hvordan han har gjort sig fortjent til en Brigade-medalje og fik udleveret et PD-armbind, det vides stadig ikke. Lige nu søger jeg meget et eller flere fotos af Tönne von Christierson i finsk uniform.

Kilder: **Dansk frikorps til Finland i sommeren 1941 - Jan Ahtola Nielsen**

Minister Gunnar Larsen - samarbejdets mand under 2. VK. – Dr. phil. John T. Lauridsen

Gamle København & Militaria-Nyt nr. 1 fra 2025 - Lars Larsen